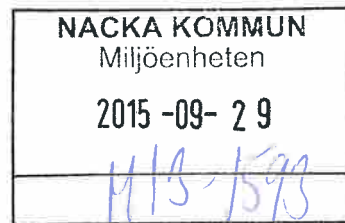

Bilaga 2

Miljö- och
Stadsbyggnadsnämnden i Nacka
kommun
131 81 Nacka

Gösta Kulling m.fl. ./ Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
angående **strandskyddsdispens m.m. på fastigheten Nacka Gåsö 6:3**

Ni föreläggs att yttra Er över innehållet i bifogade handlingar, aktilaga 4-5,
senast den 20 oktober 2015.

Ert yttrande ska vara skriftligt och sändas till mark- och miljödomstolen med post eller via
e-post. I yttrandet ska Ni ange domstolens målnummer M 3869-15.

Om Ni inte yttrar Er kan målet ändå komma att avgöras.

Malin Nilsarve
Telefon avdelning 3, 08-561 656 30

Dok.Id 428583

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag-fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:00-16:30
		www.nackatingsratt.domstol.se		

3658.2.0093

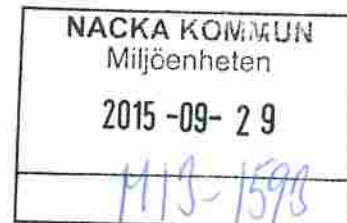
Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

Endast per e-post: mmd.nacka@dom.se

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2015-08-19
MÅLNR: M 3869-15
AKTBIL: 4

Stockholm den 19 augusti 2015

UTVECKLAT ÖVERKLAGANDE

M 3869-15

Gösta Kulling m.fl. ./ Nacka kommun, miljö- och byggnadsnämnden

Gösta Kulling, Renée Kulling och Patric Kulling utvecklar sitt överklagande enligt vad som anges nedan. Inledningsvis justerar de emellertid sitt överklagande till att lyda som följer.

1. YRKANDEN

I första hand yrkar Gösta Kulling, Renée Kulling och Patric Kulling att mark- och miljödomstolen ska

- a) *dels*, med undanröjande av underinstansernas avgöranden såvitt de avser komplementbyggnad nr 1 och 2 samt träspång, avvisa deras ansökan om strandskyddsdispens för nyssnämnda anläggningar,
- b) *dels*, med upphävande av undersinstansernas avgöranden såvitt de avser flytbrygga nr 1, medge strandskyddsdispens för bryggan.

I andra hand yrkar Gösta Kulling, Renée Kulling och Patric Kulling att mark- och miljödomstolen, med upphävande av underinstansernas avgöranden såvitt de avser komplementbyggnad nr 1 och 2 samt träspång, ska medge strandskyddsdispens för anläggningarna.

Gösta Kulling, Renée Kulling och Patric Kulling vidhåller slutligen sitt yrkande om att mark- och miljödomstolen ska företa syn på fastigheten Gåsö 6:3.

2. GRUNDER

Komplementbyggnaderna nr 1 och nr 2 liksom träspången är samtliga belägna inom det område som enligt Nacka kommuns, byggnadsnämnden, lagakraftvunna beslut den 7 maj 1980 utgör tomtplats. Beslutet har negativ rättskraft. Det kan därför inte ändras till nackdel för den enskilde. För åtgärder inom beslutad tomtplats krävs inte strandskyddsdispens förutsatt att påverkan inte uppstår utanför tomtplatsen. Någon sådan påverkan föranleder varken komplementbyggnad nr 1 eller 2 eller träspången. Eftersom någon dispensplikt inte föreligger borde därför klagandenas ansökan ha avvisats såvitt den avser dessa anläggningar. Dispens ska medges för flytbrygga nr 1 eftersom den befinner sig inom ett område som är ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

För det fall mark- och miljödomstolen skulle anse att strandskyddsdispens, trots det ovannämnda, skulle krävas för komplementbyggnad nr 1 och/eller 2 och/eller träspången ska dispens medges för anläggningarna då de områden som dessa upptar är ianspråktaga på ett sådant sätt att de saknar betydelse för strandskyddets syften.

För det fall dispens krävs utfaller intresseavvägningen i samtliga fall till klagandenas fördel.

Syn behövs för att anläggningarnas högst begränsade omgivningspåverkan rätteligen ska kunna bedömas. Det bör särskilt noteras att länsstyrelsen, trots klagandenas yrkande om platsbesök, har avgjort ärendet utan att företa något sådant besök.

3. UTVECKLING AV TALAN

3.1. Den tidigare handläggningen

Nacka kommun, miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 2 april 2014 – såvitt nu är av intresse – att *dels* avslå Gösta Kullings ansökan om strandskyddsdispens för komplementbyggnad nr 1 och 2, träspång och flytbrygga 1, *dels* bestämma tomtplats enligt till beslutet fogad bilaga 2. Vidare förelades Patric Kulling och Renée Kulling, vid löpande vite

om 50 000 kr per kvartal vardera, att ta bort nyssnämnda anläggningar senast åtta månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Efter överklagande fann länsstyrelsen i det nu överklagade beslutet att nämndens avgörande skulle ändras endast på så sätt att tomtplatsavgränsningen upphävdes. I övrigt avslog länsstyrelsen överklagandet. Länsstyrelsens beslut om att upphäva kommunens beslut om tomtplats har inte överklagats. Beslutet har följaktligen vunnit laga kraft.

3.2. Området

Fastigheten Nacka Gåsö 6:3 omfattar 6 480 kvm och är belägen på Kilholmen strax söder om Älgö. Ön saknar landförbindelse liksom allmän båttrafik. Familjen Kulling har sedan lång tid vistats på ön, fastigheten ägdes förut av Gösta Kullings föräldrar och innefattade också mark som numera ingår i grannfastigheterna Gåsö 6:9 och Gåsö 6:10 vilka båda avstyckades år 1963. Gösta Kulling blev samtidigt ägare av Gåsö 6:3 (fastigheten hade då en annan beteckning). Den ursprungliga huvudbyggnaden från 1940-talet finns på fastigheten Gåsö 6:10 men den vid samma tid uppförda betongtennisbanan är centralt belägen på Gåsö 6:3 ([bilaga 1](#)). Utöver tennisbanan kännetecknas fastigheten av bebyggelse, väl hävdad trädgårdsmark och berg i dagen.

I samband med avstyckningen år 1963 uppfördes det nuvarande bostadshuset på Gåsö 6:3. För att bereda plats för Gösta Kullings båda barn Renée Kulling och Patric Kulling med familjer genomfördes sedermera en ombyggnation av en äldre sjöbod på 1980-talet. I samma syfte har härfter ytterligare hus uppförts på fastigheten.

3.3. Äldre beslut beträffande strandskyddet

Till följd av Gösta Kullings ansökan om byggnadslov för uthuset (den äldre sjöboden) år 1980 beslutade byggnadsnämnden i Nacka kommun den 7 maj samma år (§ 276) bl.a. följande.

Som tomtplats i strandskyddshänseende beslöt nämnden bestämma *hela* fastigheten. (Undertecknads kursivering)

Nämndens beslut har vunnit laga kraft och byggnation har skett i enlighet med byggnadslovet. (1980-års beslut finns i länsstyrelsens akt; det utgör bilaga 4 till Kullings överklagande den 20 maj 2014.)

3.4. Strandskyddet

Det följer av 7 kap. 13 § miljöbalken att strandskydd råder vid bl.a. havet. Även inom det strandskyddsområde som följer av lag kan emellertid strandskyddet ha upphört att gälla, t.ex. genom beslut om tomtplatsavgränsning meddelat i ett tidigare ärende rörande en viss fastighet. Följaktligen fordras heller inte strandskyddsdispens för åtgärder som utförs inom tomtplatsen om inte åtgärden medför påverkan också på strandskyddsområdet *utanför* tomtplatsen.

Mark- och miljööverdomstolen har konstaterat att ett beslut om tomtplatsavgränsning utgör ett för den enskilde gynnande förvaltningsbeslut (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 13 juni 2013 i mål nr M 804-13 samt MÖD 2012:24). Det följer av såväl rättslig doktrin (jfr. t.ex. Bohlin, A. m.fl., *Förvaltningsrättens grunder*, 2004, ss. 174-178) som av Högsta förvaltningsdomstolens rättspraxis (t.ex. RÅ 2000 ref. 16) att ändring av ett lagakraftvunnet gynnande förvaltningsbeslut till nackdel för den enskilde kräver antingen att

- 1) beslutet försetts med ett återkallelseförbehåll;
- 2) ändringen föranleds som en följd av tvingande säkerhetsskäl eller
- 3) beslutet är felaktigt till följd av vilseledande uppgifter som lämnats av den enskilde.

I sammanhanget kan det konstateras att det i 5 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken också uttryckligen anges att bl.a. dispenser som meddelats genom beslut enligt bl.a. naturvårdslagen (1964:822) ska fortsätta att gälla även efter balkens ikraftträdande och anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Äldre strandskyddsdispensbeslut och tomtplatsbeslut gäller således alltjämt.

Som ovan nämnts bör strandskyddsdispens däremot kunna krävas i de fall som en åtgärd inom tomtplatsen medför påverkan på strandsområdet utanför detta område. Sådan dispens kan medges om särskilda skäl föreligger. Som särskilda skäl gäller bl.a. att området som

dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syfte (7 kap. 18 c § första stycket första punkten miljöbalken).

Vid dispensprövningen ska en proportionalitetsbedömning utföras och hänsyn ska följaktligen tas också till enskilda intressen. En inskränkning i den enskildes rätt att använda mark eller vatten får sålunda inte gå längre än vad som krävs för att strandskyddssyftet ska tillgodoses. Dispensen ska därutöver vara förenlig med strandskyddets syfte (7 kap. 25-26 §§ miljöbalken). Däremot ska självfallet inte någon proportionalitetsbedömning ske i de fall en åtgärd utförs inom tidigare beslutad tomtplats utan att påverkan uppstår utanför detta område.

3.5. Komplementbyggnad 1 och 2 samt spången

Länsstyrelsen fann att byggnadsnämndens beslut den 7 maj 1980 är *dels* ett gynnande förvaltningsbeslut, vilket inte kan ändras eller bortses från utan vidare, *dels* några sådana omständigheter som skulle kunna medföra ändring av beslutet till nackdel för klagandena inte är för handen. I enlighet med fast rättspraxis beslutade länsstyrelsen därför upphäva tomtplatsavgränsningen enligt kommunens beslut. Denna del av länsstyrelsens beslut har nu vunnit laga kraft.

Oaktat detta fann länsstyrelsen att byggnadsförbud ”enligt 7 kap. 15 § miljöbalken gäller för de sökta åtgärderna då det är fråga om uppförande av helt nya komplementbyggnader inom en tidigare obebyggd del av fastigheten.” Skäl för dispens ansåg länsstyrelsen inte förelåg, trots att den fann att ”dessa åtgärder ingår i den tidigare bestämda tomtplatsen.” (beslutet, s. 10)

Till att börja med kan det konstateras att länsstyrelsens uppfattning är felaktig i sak; som framgår av bl.a. den ekonomiska kartan från år 1952 ([bilaga 1](#)) har också den sydligare delen av nuvarande Gåsö 6:3 varit bebyggd sedan åtminstone 1940-talet med bl.a. tennisbana och hus. Vidare, och av avgörande rättslig betydelse, konstaterar klagandena att *hela* fastighetens Gåsö 6:3 landområde utgör tomtplats enligt nämndens beslut av år 1980. Som ovan redovisats gäller inom tomtplatsen inte förbudet enligt 7 kap. 15 § miljöbalken. Förutsatt att åtgärderna inte medför påverkan på strandskyddsområdet utanför tomtplatsen kräver de således inte heller någon strandskyddsdispens.

Komplementbyggnad nr 1 är som närmast belägen omkring 16 meter från fastighetsgränsen och således också omkring 16 meter in i det område som utgör tomtplats. Dessutom är komplementbyggnad 1 belägen innanför ett av de äldre husen på fastigheten och i omedelbar anslutning till betongtennisbanan från 1940-talet. Byggnadens nockhöjd uppgår till ca 2,5 meter och dess area till åtta kvm. Komplementbyggnad nr 2 är som närmast belägen omkring 12 meter från fastighetsgränsen och således också omkring 12 meter in i det område som utgör tomtplats. Byggnadens nockhöjd uppgår – som en följd av att byggnaden delvis står på pålar – till ca 3,5 meter och dess area till omkring 15 kvm. Den del av spången som leder närmast fastighetsgränsen är belägen omkring tolv meter från gränsen. Spångens höjd över marken uppgår till någon decimeter.

Som lätt kan inses kan de ovannämnda anläggningarna, med hänsyn till främst deras avstånd från fastighetsgränsen och ringa storlek, omöjligen medföra någon påverkan på strandskyddet utanför tomtplatsen. Av det skälet krävs det inte någon strandskyddsdispens för anläggningarna. Underinstansernas bedömning är således felaktig varför klagandenas förstahandsyrkande ska bifallas avseende dessa anläggningar.

För det fall mark- och miljödomstolen trots det ovannämnda skulle finna att någon av anläggningarna medför påverkan också utanför tomtplatsen kan det konstateras att denna påverkan måste anses vara försumbar. Länsstyrelsen själv anför ju att åtgärderna ”ingår i den tidigare bestämda tomtplatsen.” Det föreligger således skäl att medge dispens för anläggningarna jämlikt 7 kap. 18 c § första punkten miljöbalken. Mot bakgrund av den försumbara påverkan skulle medgivandet av en sådan dispens varken gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddsbestämmelserna ska tillgodoses eller vara oförenlig med förbudets syfte. Därmed ska i vart fall andrahandsyrkandet vinna bifall och dispens medges för anläggningarna.

3.6. Flytbryggan

Flytbryggan befinner sig i vattenområde i omedelbar närhet av både det område som utgör tomtplats enligt beslutet år 1980 och flera av de byggnader som finns inom fastigheten. Som framgår av bilaga 1 var detta område ianspråktaget redan före de första strandskyddsreglerna trädde ikraft. Bryggan ingår därmed i ett område som redan tagits i anspråk på ett sådant sätt

att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Det föreligger därför särskilda skäl för dispens för bryggan. Bryggan upptar ett mycket litet område och, eftersom det är en flytbrygga, saknar den nämnvärd permanent bottenpåverkan. Bryggan medför sammanfattningsvis en ytterst begränsad inverkan på strandskyddets syften. Därmed utfaller även intresseavvägningen till klagandenas fördel.

3.7.Skäl för syn

Fotografier och karta över området har visserligen ingetts till underinstanserna. För att kunna få en korrekt uppfattning av områdets karaktär och omfattning behövs emellertid syn på fastigheten. Vid synen kommer det att framgå *dels* att varken komplementbyggnaderna eller träspången medför någon påverkan utanför det område som i 1980-års beslut har angetts som tomtplats varför komplementbyggnaderna och träspången inte fordrar någon strandskyddsdispens, *dels* att bryggan befinner sig inom ett område som ianspråktagits av anläggningarna på ett sådant sätt att dispens ska medges också för flytbryggan.

Som ovan

Björn Hellman

Bilaga 1

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2015-08-19
MÅLNR: M 3869-15
AKTBIL: 5

Ekonomiska kartan Ägnö J133-10I4j54 (1952)